

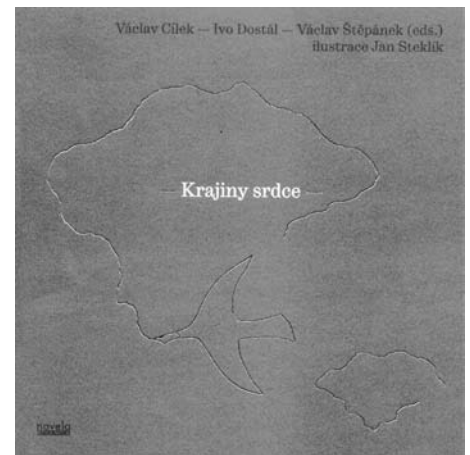
Václav Cílek, Ivo Dostál, Václav Štěpánek (eds.): Krajiny srdce

Kniha nikoli do kapsy, spíše do chlebníku, v každém případě k popasování pro ty, kdo o krajině nejen bádají, ale ve svých vjemech ji nechávají bez příkras působit na ono srdce vtělené do titulu, či s ní tvoří – kumštýři – anebo skrz ni cestují jak po nohou, tak dopravními prostředky, jež umožňují krajiny vyhlížet. Tu a tam se vyskytne i správce kusu země, tedy snad konzument krajiny v trochu posunutém smyslu. Všichni jsou dokumentátoři krajin ve „svém“ časovém řezu (vzácně někdo z nich už nežije – o to cennější je jeho svědectví). Vždy je nějak přítomen oživující prvek krajin, proto bych chtěl v Živě knihu zaznamenat (ostatně někteří v ní zúčastnění patří mezi autory našeho časopisu). Pociťová geografie se tu snoubí s konzervační biologií a s ekologickou obnovou, prostorový záběr přesahuje současné státní hranice (především na Slovensko, ale zajímavě se „mihne“ třeba i Nizozemsko). To vše, včetně čerpání materiálů z dlouhodobé rubriky magazínu Veronica, zvyšuje plasticitu výpovědi.

Sebraný spisek se 73 autory zahrnuje tu krajinný portrét, drobný příběh s pointou,

rozjímání nad realitami i vnuknutími, tu objevování tajemství a naopak objevování historické exploatační racionality, jindy vzpomínku na krajinu bývalou, trochu či dost jinou, nebo dokonce už neexistující, pak zase konfrontaci s krajináři malířského plátna anebo spisovatelského brku. Oscilujeme mezi městem, venkovem a otevřenou krajinou. Potkáváme místní biologické symboly od hořečků přes třešňové aleje po raky nebo pastevní psy. Odhalujeme zážitky krajinného rozměru u jednotlivých aktérů od terénních badatelských projektů po intimní epizody všedního dne. Pokud bychom tedy vsadili na spisek jako na metodu popularizace tak složitého předmětu, jako je krajina v jejích mnoha podobách, pak těžko nepřítakat.

Sekvence ilustračních fotografií (povětšinou od autorů zahrnutých textů) tvoří svou černobílou konturovitostí dokonale, do prostoru knihy rozloženou kulisu. A také k nim skvěle ladí pérovková ilustrace mého spolurodáka Jana Steklíka (pravda, krajiny s řádem jako by evokovaly preference krajin konvexních tvarů, tedy kopcovin, než konkávně tvarovaných

dolin a nížin). Kromě zmíněného podružného aspektu bych však vyzdvihl (spolu s autorem příslušné pasáže, novinářem a historikem Václavem Štěpánkem) restauračnost ústeckoorlické krajiny, kreslířova působitě, jsa dosti niterně spjat s oborem ekologie obnovy (restoration ecology) – svérázná krajinná heterogenita s tisícerými výhledy z nálevení, trampských hospůdek a mnoha jiných typů obdobných zařízení tak má svého výtvarného kronikáře. Bez jeho ozvláštňení by kniha nebyla natolik doporučeníhodným průvodcem po zbytcích libého středoevropského prostoru, který je našim domovem.

Novela bohémica – Veronica, Praha-Kunratice 2016, 386 str. Doporučená cena 378 Kč

Pavel Pecháček

Inspirace v Kostelci nad Černými lesy, již po osmé

Ve dnech 24.–25. listopadu 2016 se konal v Kostelci nad Černými lesy 8. ročník Kosteleckého inspirování. Cílem této konference je zejména navazování kontaktů mezi studenty magisterského a doktorského studia biologických, ekologických, environmentálních, krajinářských a jiných oborů, vítáni jsou však i další zájemci o problematiku. Setkání se tradičně uskutečnilo v prostorách kosteleckého zámku, což celé události dodalo osobitou atmosféru, která byla díky účastníkům i organizátorům po celou dobu velmi přátelská. Na konferenci v režii katedry ekologie Fakulty životního prostředí České zemědělské univerzity v r. 2016 zavítalo 144 účastníků, kteří prezentovali 35 přednášek a přivezli 28 posterů o výsledcích svých výzkumů. Zdaleka nešlo pouze o studenty ČZU, dorazili i zástupci z mnoha jiných institucí, ať už z nedaleké Univerzity Karlovy, nebo z Ostravské, Jihočeské či Mendelovy univerzity.

Úvodním tématem byla ekologie obnovy, kterou do Kostelce přijel ve své plenární přednášce představit vážený host a čtenářům Živy dobře známý Karel Prach (např.

viz seriál v Živě 2009, 1–6). První den se dostalo i na další témata spjatá s ekologií. Nejprve přišli na řadu bezobratlí, od vážek, motýlů až po mšice. Velice inspirativní byl např. příspěvek Stanislava Ožany (Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity) o přípravě mobilní aplikace, která umožní i laickému pozorovateli rozeznávat v přírodě různé druhy vážek, ale poslouží též jako zdroj dat pro monitorování výskytu a četnosti druhů na konkrétních lokalitách. Projekt tak spojuje příjemné s užitečným, a bude-li úspěšný, nepochybne ho bude možné aplikovat i na další organismy. Čtvrteční přednášky zakončila ornitologická sekce, následovala diskuze s autory posterů. Na akci nemohl chybět společenský banket, který se uskutečnil v nedalekém pivovaru a při němž se z ekologie obnovy stala opět ekologie restaurační, jak bývá tento obor často podle anglického originálu doslovně nazýván.

Páteční program zahájila sekce věnovaná zejména krajině ekologické, následovaly přednášky zaměřené na bezobratlé živočichy. Kromě mnoha jiných zajímavých příspěvků se účastníci konference mohli

seznámit s prezentací Vladimíra Vrabce (Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů ČZU) a nejnovějšími informacemi (dobrymi i špatnými) o české populaci hnědáka osikového (*Euphydryas maturna*), který patří k našim nejohroženějším druhům motýlů. Pak již přišla na řadu závěrečná sekce, v níž zazněla např. zajímavá přednáška Oldřicha Kopeckého (FAPPZ ČZU) s tématem odhadování invazního potenciálu některých obojživelníků, kteří by mohli být zavlečeni na území Evropské unie.

Účastníci měli v průběhu konference možnost hlasovat pro zajímavé příspěvky svých kolegů a zvolit nejlepší přednášku a poster. Pro výherce byla připravena cena, která mimo jiné zahrnovala půlroční předplatné časopisu Živa, jednoho z partnerů akce. Ocenění si nakonec odnesli Martin Novák (Fakulta životního prostředí ČZU) za poster Morfologie a ekologie vybraných druhů čeledi Lampyridae a autor této zprávy (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy) za přednášku Význam ultrafialových signálů v evoluci a ekologii bezobratlých živočichů.

Nakonec je třeba poděkovat všem účastníkům konference za zajímavé a přínosné příspěvky a organizátorům za skvěle připravené setkání, jehož cíle lze jednoznačně považovat za splněné. Sborník abstraktů z konference (z ročníku 2016 i z předchozích let) je k dispozici na webových stránkách www.kosteleckeinspirovani.cz.